

НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ розвитку ПІДПРИЄМСТВА»

ЛЕКТОР

Гонтарева Ірина Вячеславівна

д.е.н., професор кафедри
економіки підприємства та менеджменту

Структура складових професійних компетентностей

«Оцінка ефективності розвитку підприємства»

Здатність вибирати та застосовувати різні методи оцінки ефективності розвитку підприємства

Застосовувати понятійний апарат в процесі оцінки ефективності розвитку підприємства

Оцінювати ефективність розвитку підприємства з використанням різних методів

Застосовувати концепцію оцінки системної ефективності розвитку підприємства в сучасних умовах

Володіти прийомами оцінки складових та системної ефективності розвитку підприємства

Обґрунтовувати та застосовувати методи оцінювання наявного потенціалу

Визначати та оцінювати функціональну організованість як умову ефективності розвитку підприємства

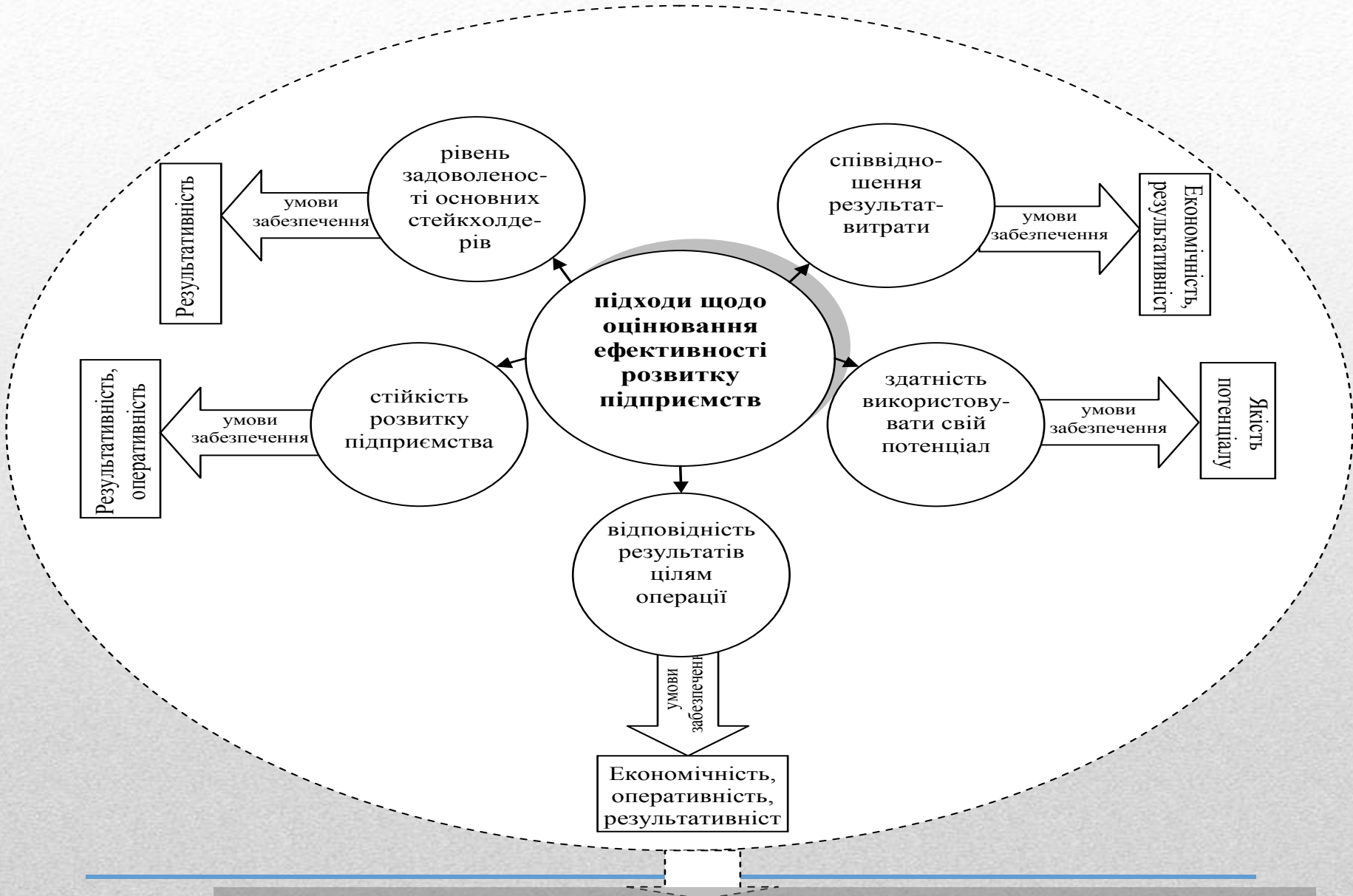
Обґрунтовувати та застосовувати методи оцінювання результативності

Здійснювати агрегування умов ефективності розвитку підприємства

- 2.1. Оцінка ефективності розвитку підприємства співвідношенням результати-витрати.
- 2.2. Оцінка ефективності розвитку підприємства як здатності використовувати свій потенціал.
- 2.3. Теорія ефективності
- 2.4. Оцінка ефективності розвитку підприємства на основі стійкості розвитку.
- 2.5. Оцінка ефективності розвитку підприємства як рівня задоволеності основних стейкхолдерів.

Тема 2. Аналіз існуючих підходів щодо оцінки ефективності розвитку підприємства

Існуючі підходи щодо оцінювання ефективності

Необхідність комплексного оцінювання ефективності розвитку підприємств

Оцінка ефективності розвитку підприємства співвідношенням результати-витрати

Сутність підходу	Показники ефективності	Недоліки
<p>Оцінювання ефективності розвитку здійснюється співвідношенням передбачуваного або отриманого результату (ефекту) до витрат на його здобуття (найчастіше лише до їх операційної складової – витратний метод, або до всіх використуваних ресурсів – ресурсний підхід). Умовами забезпечення ефективності розвитку є економічність як кількісна складова наявного потенціалу та результативність.</p>	$ROA = \frac{ЧП}{A} \times 100$ <p>ROA – рентабельність активів, %; ЧП – чистий прибуток за період, грн; A – середнє значення активів за період, грн</p>	<p>а) не відображає необхідність, достатність і своєчасність отриманого ефекту для нормального розвитку підприємства; б) незрозуміло за рахунок чого виникла ефективність, її джерела і яким чином нею управляти, а також чи є можливість відтворення такого ж ефекту при тих же витратах; в) не уточнено які ефекти і які витрати необхідно включити для загальної оцінки ефективності розвитку підприємства; г) результат і витрати повинні мати одну одиницю виміру (найчастіше вартісне вираження), а це навіть в суто економічних розрахунках викликає труднощі.</p>

Оцінка ефективності розвитку як здатності використовувати свій потенціал

Сутність підходу	Показники ефективності	Недоліки
<p>Оцінювання ефективності розвитку через рівень використання різних видів потенціалу підприємства для задоволення суспільних потреб. Умовою забезпечення ефективності розвитку є якість потенціалу як складова наявного потенціалу.</p>	<p>$КВП = \frac{ВвП}{П}$<p>КВП – коефіцієнт використання потенціалу; ВвП – віддача від потенціалу; П – величина потенціалу.</p></p>	<p>а) не повністю враховує операційні витрати на досягнення результату; б) не повністю враховує час, необхідний для досягнення результату; в) недостатньо розглянуто питання необхідної якості потенціалу і механізму його реалізації; г) у багатьох випадках повне використання потенціалу може призвести до втрати стійкості зважаючи на відсутність резервів для усунення негативних відхилень в процесі розвитку.</p>

Відповідність результатів цілям операції (теорія ефективності)

Сутність підходу	Показники ефективності	Недоліки
<p>Оцінюється ефективність розвитку через процес функціонування системи, що характеризує міру його пристосованості до досягнення мети (виконання завдання системи). Умовами забезпечення ефективності розвитку є економічність як кількісна складова наявного потенціалу, оперативність та результативність.</p>	$P = \frac{E_{\phi}}{E_{пл}}$ <p>P – результативність; E_{ϕ} – рівень отриманих ефектів; $E_{пл}$ – рівень планових ефектів;</p> $E = \frac{E_u}{B_p}$ <p>E – економічність; $E_{ц}$ – цільовий ефект; B_p - витрачені ресурси на досягнення цільового ефекту;</p> $OP = B_{\tau}$ <p>OP – оперативність; B_{τ} – витрати часу, необхідні для досягнення мети.</p>	<p>а) недостатньо говорити про рівень досягнення планових показників, необхідний ще аналіз рівня обґрунтованості цілей по відношенню до потреб суспільства, процесам їх зростання та науково-технічному прогресу; б) ефективність розвитку в цілому може бути оцінена лише повним комплексом часткових властивостей, а конкретної форми об'єднання складових в єдину оцінку не наведено; в) час є специфічним, абсолютно не поновлюваним ресурсом, тому мало визначити його витрати, потрібно ще зрозуміти наскільки своєчасно внесені витрати і отриманий необхідний ефект.</p>

Стійкість розвитку підприємства

Сутність підходу	Показники ефективності	Недоліки
<p>Ефективність розвитку є функцією від стійкості до розвитку підприємства і здатності до його оновлення. Умовами забезпечення ефективності розвитку є оперативність та результативність.</p>	<p>$E_p = f(Y_{об}, C_{об})$<p>E_p – ефективність розвитку; $Y_{об}$ – стійкість підприємства до оновлення; $C_{об}$ – здатність до оновлення.</p></p>	<p>а) не враховуються соціально-економічні стосунки на виробництві; б) не враховується необхідність оновлення не лише продукції, але і засобів праці; в) стійкість підприємства до оновлення оцінюється лише фінансовою стійкістю поточної діяльності.</p>

Стійкість розвитку підприємства

$$E_p = f(Y_{об}, C_{об}) = [(R_{пр} \times O_a \times \Phi P \times H_{обп}) / (K_o \times N)]$$

$Y_{об}$ – стійкість підприємства до оновлення, яка відповідає чисельнику рівняння;

$C_{об}$ – здатність до оновлення, яка відповідає знаменнику рівняння;

$R_{пр}$ – рентабельність продажу

O_a – оборотність активів

ΦP – фінансовий важіль

$H_{обп}$ – норма відрахувань із прибутку на освоєння нової продукції

K_o – коефіцієнт відновлення продукції

N – кількість номенклатурних одиниць виробів, що випускаються підприємством.

Рівень задоволеності основних стейкхолдерів

Сутність підходу	Показники ефективності	Недоліки
<p>Ефективність розвитку оцінюється через рівень трансакційних витрат при реалізації та формуванні формалізованих і неформалізованих правил, норм, шаблонів поведінки. Умовами забезпечення ефективності розвитку є результативність.</p>	$E_p = \frac{TЗ}{TЗ}$ <p>E_p – ефективність розвитку; $TЗ$ – сума трансакційних затрат.</p>	<p>а) суб'єктивізація розуміння ефективності розвитку;</p> <p>б) не враховується часова складова;</p> <p>в) недостатньо розглянуті питання соціальної сфери.</p>